

Upprätta orsak till verkan - kedjor för sök svagste länk

Vent, Värme, Varmvatten, Belysning, tryckluft, hydraulik,
sök

Grundorsak (och/eller överliggande orsakslänkar)

Ingen åtgärd utan att alternativ granskas.

Kan omedelbara och senare fördelar nås med åtgärden

Analys av nuläge och alternativ gör att rätt ekonomisk/tekniska alternativ upptäcks - sökes

Nyckeltal

Gör nyckeltal för energins och andra resursers nyttjandegrad

m²/person

nyttjandetid/dag

nyttjandedagar/månad

m³/h/m²

belysning W/m²

driftstider ventilation driftstider dragskåp

ÅTGÄRDER - PLANER

Mål

Beskrivning

Nuläge vägval

Alternativ väg till mål kan ge kostnad för
/åtgärder betalda vid klubbslaget

Planera efter koncept

med god ekonomi inom orsak –till- verkan-kedja

Genomför vid

ekonomiskt bästa tidpunkt

Effekthushållning

=

Kapitalhushållningsom

Effektbehov är ett momentant resursbehov. ex el, värme, maskinkapacitet eller annat behov.

Minska Effektbehov för minskad Kapitalkostnad

Varje del av produktionsanläggningen dimensioneras efterhögsta momentana effektbehov

Egenskaper för maskiner och utrustningar samt utnyttjandegrad ger effektbehovet

Planering rationalisering och systemuppbyggnad

påverkar både produktionskostnad, effektbehov och utnyttjandegrad.

Påverka orsaker i beroendekedja - SPARA DUBBELT !

Sprutmålning i manuella sprutarbetsplatser med boxar

Fastställ utnyttjandegrad utid% = spruttid/ totaltid

Fastställ utnyttjandegrad uarea%i = utnyttjad boxarea/ tillgänglig area

STEG 1**Rationellare produktion i ytbehandlingsavdelningen**

ger färre sprutboxar och sprututrustningar = **lägre kapitalkostnad**
 och underhållskostnader

ger lägre arbetskostnader

ger minskat behov av lokalyta

ger minskad del i allmänvent,

ger minskad del i belysning

ger minskad del av lokalvärme

ger minskat luftflödesbehov

ger minskat tryckluftbehov -

ger förutsättningar för ny lay-out

Minskat frånluftflöde

ger färre eller mindre frånluftfläktar = **lägre kapitalkostnad**

ger minskad el- behov och underhållskostnad

ger minskat behov av luftbefuktning

ger minskat värmebehov

ger minskat behov av tilluft

Minskat tilluftflöde

ger mindre tilluftfläktar = **lägre kapitalkostnad**

ger minskat el-behov och underhållskostnad

Minskad luftbefuktning

ger minskat antal vattenspridare = **lägre kapitalkostnad**

ger minskat värmebehov och underhållskostnad

ger minskat tryckluftbehov

Ger minskad bullernivå

Minskat el-behov

ger mindre transformator = **lägre kapitalkostnad**

ger lägre abonnemangskostnad och underhållskostnad

ger lägre effektkostnad

Minskat värmebehov

ger mindre värmeanläggning

ger mindre panna

ger mindre el-behov för eldning = **lägre kapitalkostnad**

och underhållskostnad

Minskat tryckluftbehov

ger mindre tryckluftnät

ger mindre kompressor

ger mindre el-behov = **lägre kapitalkostnad**

och underhållskostnad

Bättre arbetsmiljö

Om rationaliseringen skapats av hanteringshjälpmedel minskar inhaleringen (andningsfrekvensen) Hanteringshjälpmedel möjliggör bättre utformning av sprutplatsen med minskad exponering och bättre ergonomiska villkor

STEG 2

Bättre utformning av sprutplatsen medger minskat luftflöde samtidigt med minskad exponering genom mekaniserad materialhantering.
med ovan nämnd inverkan på värmebehov pannstorlek mm
fläkt väljes sedan med hög verkningsgrad och låg ljudnivå

STEG 3

Byt till sprutmetod med högre färgutbyte (utnyttjandegrad u/kg)
metod och data som ger mindre sprutdimma
minskar färgförbrukning,
minskar mängd att ventileras bort
minskar filterbelastning
minskar filterkostnad
minskar filterbyteskostnad
minskar kvittblivningskostnad

STEG 4

avskilj färgdimma före filter
följdverkan minskar kvittblivning
minskar filterkostnad
minskar sekundär spridning av föroreningar

Påverka orsak i beroendekedjor - Spara dubbelt

*Ex från bearbetnings- eller ytbehandlingslinjer
Fastställ utnyttjandegraden $utid\%(1)(2)$ osv*

1 / för använd matningshastighet (s) genom max matningshastighet $S/S_{max} \% = utid\%$

2/ verkligt genomlupen materialmängd genom teoretisk möjlig mängd med använd matningshastighet

*3/ Fastställ värdet av en rationalisering och de övriga krav/önsknings/planer som kan finnas
Rationalisering kan ge färre maskiner (undvika utökning av maskinpark)
genom bättre materialhantering för iläggning och mottagning
genom lägre verktygshastigheter – högre matningshastighet
genom större skärbete per verktygsegg
genom effektivt utsug(lägre flöde, el-effekt, bullernivå och kostnad.*

4/ Inventera möjliga svaga länkar checkningslista maskinlinjerb

<i>låg inläggningshastighet</i>	<i>minskar utnyttjandegrad för maskin mm</i>
<i>låg mottagningshastighet</i>	<i>minskar utnyttjandegrad för maskin mm</i>
<i>stor arbetsmån</i>	<i>högre materialkostnad</i>
	<i>större verktygsförslitning</i>
	<i>ökat el-effektbehov</i>
<i>låg matningshastighet</i>	<i>mindre utnyttjandegrad maskin</i>
	<i>mindre utnyttjandegrad utsug och infrastruktur</i>
	<i>mindre spåntjocklek- ökar verktygsslitage</i>
	<i>högrer spec effektbehov</i>
<i>stort antal skäreppor</i>	<i>mindre spåntjocklek-större verktygsslitage</i>
	<i>högre verktygskostnad inköp</i>

	<i>högre spec effektbehov</i>
<i>hög skärhastighet</i>	<i>större verktygsslitage högre spec effektbehov större fläktverkan för verktyg större kastlängd för spån</i>
<i>större verktygsslitage</i>	<i>lägre utnyttjandegrad för maskinen större energianvändning högre verktygskostnader</i>
<i>tomgångskörning</i>	<i>reaktiv effekt vid lågt effektutnyttjande av en el-motor</i>
<i>större fläktverkan för verktyg</i>	<i>försvårad utsugning</i>
<i>stickor och remsor</i>	<i>försvårad utsugning</i>
<i>utsugningsproblem</i>	<i>kan ge kvalitetsbrister och ökad stilleståndstid för maskiner mm</i>

Teknik, orsaker och följdverkningar för produktion, miljö,vent ekonomi

Välj material *Minst hälsovådligt, minsta mängd damm, sprutdimma, spån, formaldehyd, lösningsmedelsångor, konserveringsmedel, statisk el, terpener, värme mm*
Kontroll kvittblivningskostnader spill emballage mm

Välj metod/verktyg, med minsta alstring och spridning av ovanstående biprodukter.

Välj produktionsdata ex bearbetnings/appliceringsdata med minsta alstring och spridning.
Att beakta: torrdestilationsprodukter vid uppvärmning av trämaterial. (små mängder partiklar från verktygsslitage Hårdmetall och keramiska produkter.)

Beroendekedja bearbetning

Större arbetsmån = mer mtrl = större verktygsslitage = större brytmotstånd på sticka=högre el-effekt

<i>Alstrad mängd av biprodukter beror av (ex vådliga och andra)</i>	<i>arbetsmån för bearbetning metodval för applicering av lack m valda data för metoden</i>
--	--

<i>Alstrad mängd som sprides beror på</i>	<i>maskinegenskaper -arbetsprinciper metod skärutförande skärdata, spåntjocklek o varvtal, kapsling mm utsugskapacitet statisk el</i>
---	---

<i>Sekundär spridning beror på</i>	<i>materialhantering, tryckluftblåsning, truckrörelser</i>
------------------------------------	--

*felaktig ventilation
dålig filtrering
underhåll-rengöring-filterbyten mm*

Luftflödesbehov styrs av

*Alstrad mängd biprodukter,
önskad effekt på arbetsmiljön
kapslingsegenskaper
systemuppbyggnad
explosions/brandrisk
produktkvalitetskrav
störande flöden*

Luft hastigheten styrs av

*spåntyngd
systemuppbyggnad
begränsningar i dimensionsval
verktygshastighet (utsugningsvillkor)*

Tryckuppsättning styrs av

*Luft hastighet m/s
Motstånd i sugsystemdelar Pa
Spånmängd*

El-effekt = kapitalbehov styrs av

*Systemval
Luftflöde m³/s
Spånmängd g/m³,
Tryckuppsättning
Fläktens verkningsgrad*

Bullernivån styrs av

*Luftflöde
Luft hastighet
Tryck
Formgivning av fläkt
Spånstorlek och mängd*

*Konsekvenser med ekonomipåverkan för miljö ekonomi
beroende på teknikval, teknikhöjd mm vid arbetsmetoder och infrastruktur mm*

skärdata

*buller damm förslitning stickor klossar
kvalitet energi produktivitet*

verktygsval

*buller spånspridning- kvalitet
el-effekt – utsug kapital -produktivitet*

utsugningsteknik

*buller inne – ute
spånspridning
luftflödesbehov energi
el-effekt –kapital
tryckluftblåsning
städbehov, belysning, kvalitet
utnyttjandegrad för maskin & personal*

system utsug

*sårbarhet, driftberoende, el-effekt
buller inne -ute*

- maskindrift*   *högt varvtal kräver frekvensomvandling*
roterande omformare låg verkningsgrad
= hög el-effekt
reaktiv effekt buller
- Konsekvens tryckluftblåsning*
spridning av damm och stickor
olycksrisk
energi, kapital och underhållskostnad
städning, damm i andningsluft och på lysrör mm
- Konsekvens luftbefuktning*
Tryckluftbehov eleffekt el-nät transformatorstorlek
Värme för förångning av vatten, mögelrisk mm
- Konsekvens lay-out*   *Behov av lokalkapacitet (yta, ventilation, värme,*
belysn,befuktning mm)
Transporter Transportskador
Produktivitet
- Konsekvens materialhantering*   *Utnyttjandegrad för maskin & personal*
hanteringsskador undvikas /skapas